

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 627

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărti, 2 iulie 2024

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 133 din 19 martie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență	2–3
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
217. — Decizie privind eliberarea, la cerere, a domnului Nicolae-Gabriel Gorunescu din funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat, al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție	4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.148. — Ordin al ministrului afacerilor externe privind intrarea în vigoare a unui tratat internațional.....	4
ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI	
Hotărârea din 28 noiembrie 2023 în Cauza Asociațiile de coproprietate forestieră Porceni Pleșa și Piciorul Bătrân Banciu (Obștea de Pădure Porceni Pleșa și Composesoratul Piciorul Bătrân Banciu) împotriva României	5–15
★	
Rectificări	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 133**

din 19 martie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, excepție ridicată de Chismorie Amadeus Saint Claire în Dosarul nr. 8.083/108/2016/a1 al Curții de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 5D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care arată că dispozițiile criticate sunt norme de procedură și, având în vedere specificul procedurii insolvenței, care implică celeritate și un număr mare de părți, legiuitorul a optat pentru citarea părților prin Buletinul procedurilor de insolvență, părțile având obligația de a urmări publicarea Buletinului, fără ca prin aceasta să fie încălcate prevederile constituționale menționate în susținerea excepției de neconstituționalitate, astfel că pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a acesteia, sens în care este și jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia civilă nr. 906 din 4 decembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 8.083/108/2016/a1, **Curtea de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență**, excepție ridicată de Chismorie Amadeus Saint Claire într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat în contextul unui litigiu întemeiat pe dispozițiile Legii nr. 85/2014.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că, în procedura insolvenței, prima comunicare a actelor de procedură se realizează prin intermediul procedurilor prevăzute de Codul de procedură civilă, pentru a asigura accesul la justiție și pentru a avea certitudinea că părțile au luat cunoștință de existența litigiului. Or, pe parcursul procedurii, în celelalte cazuri, potrivit art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014, citarea părților și comunicarea oricăror acte de procedură este diferită, efectuându-se prin Buletinul procedurilor de insolvență. Astfel, modalitatea în care sunt redactate prevederile criticate conduce la încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil, întrucât, chiar dacă părțile au posibilitatea de a participa la termenele fixate de judecătorul-sindic și de a consulta dosarul, hotărârea judecătorească, adică actul de procedură cel mai important care creează consecințe juridice, nu mai este comunicată prin

intermediul procedurilor prevăzute de Codul de procedură civilă. În acest context, se învederează și faptul că, în cauza în care a fost formulată cererea de apel, au fost aplicate eronat dispozițiile criticate, întrucât autorul excepției de neconstituționalitate a fost introdus în procedura insolvenței în virtutea art. 169 din Legea nr. 85/2014, care reglementează atragerea răspunderii materiale a administratorilor statutari (respectiv a membrilor organelor de conducere), și care, într-adevăr, este o etapă ulterioară procedurilor inițiale de insolvență, însă este echivalentă cu etapa căreia i se aplică prima citare, întrucât partea în discuție nu are calitate de participant în procedura insolvenței, ci este un simplu pârât într-un litigiu și, prin urmare, ar fi trebuit să fie aplicate regulile Codului de procedură civilă.

6. **Curtea de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece, tocmai pentru a se respecta dreptul la apărare al părților, în textul legal se prevede că prima citare și comunicare a actelor de procedură către persoanele împotriva cărora se introduce o acțiune se realizează atât prin intermediul Buletinului procedurilor de insolvență, cât și potrivit Codului de procedură civilă, iar ulterior, având în vedere specificul procedurii, numărul participanților la aceasta și exigențele soluționării cu celeritate a acestor cauze, citarea părților și comunicarea actelor de procedură se realizează prin Buletinul procedurilor de insolvență.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, care au următorul cuprins: „(4) Prin excepție de la prevederile alin. (1), prima citare și comunicare a actelor de procedură către persoanele împotriva cărora se introduce o acțiune, în temeiul dispozițiilor prezentei legi, ulterior deschiderii procedurii insolvenței, se vor realiza potrivit prevederilor Codului de procedură civilă și prin BPI. Instanțele judecătorești vor transmite actele de procedură în cauză, din oficiu, pentru publicare în BPI.”

11. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) referitor la statul de drept și principiul legalității (în componenta privind principiul securității juridice), ale art. 21 — *Accesul liber la justiție*, ale art. 24 — *Dreptul la apărare*, ale art. 44 — *Dreptul de proprietate privată*, ale art. 53 — *Restrângerea exercițiului*

unor drepturi sau al unor libertăți și ale art. 124 alin. (1) cu privire la înfăptuirea justiției. De asemenea, sunt menționate prevederile art. 6 cu privire la dreptul la un proces echitabil și ale art. 13 privind dreptul la un recurs efectiv din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că soluția legislativă criticată face parte din Legea nr. 85/2014, titlul II: *Procedura insolvenței*, capitolul I: *Dispoziții comune*, secțiunea a 2-a: *Organele care aplică procedura [...]* — printre care se regăsesc aspecte legate de (i) competența materială și teritorială a instanțelor de judecată, (ii) căile de atac aplicabile în procedura insolvenței și termenele în care acestea pot fi formulate, (iii) modalitatea de citare și de comunicare a oricăror acte de procedură, precum și a convocărilor și notificărilor către participanții la proces, în funcție de stadiul în care se află procedura insolvenței, de stadiul procesual în care se află litigiul și de sediul sau domiciliul părților.

13. Astfel, în ceea ce privește modalitatea de citare și de comunicare a oricăror acte de procedură, precum și a convocărilor și notificărilor către participanții la procedură, regula este că citarea părților, precum și comunicarea oricăror acte de procedură se efectuează prin Buletinul procedurilor de insolvență, iar, în situația în care participanții la proces au sediul, domiciliul sau reședința în străinătate, comunicarea citațiilor, a convocărilor și notificărilor către aceștia este supusă dispozițiilor Codului de procedură civilă coroborate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 1.346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, și ale Regulamentului (CE) nr. 1.393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea actelor) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1.348/2000 al Consiliului, după caz [art. 42 alin. (1) din Legea nr. 85/2014].

14. În acest context, de la această regulă există două excepții, în funcție de stadiul în care se află procedura insolvenței, respectiv (i) anterior deschiderii procedurii și (ii) ulterior deschiderii procedurii. Astfel, comunicarea actelor de procedură anterioare deschiderii procedurii și notificarea deschiderii procedurii se vor realiza potrivit prevederilor Codului de procedură civilă [art. 42 alin. (3) din Legea nr. 85/2014], iar prima citare și comunicare a actelor de procedură către persoanele împotriva cărora se introduce o acțiune, în temeiul dispozițiilor acestei legi, ulterior deschiderii procedurii insolvenței, se vor realiza potrivit prevederilor Codului de procedură civilă și prin Buletinul procedurilor de insolvență, instanțele judecătorești fiind cele care vor transmite actele de procedură în cauză, din oficiu, pentru publicare în publicația anterioară [art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014].

20. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, excepție ridicată de Chismorie Amadeus Saint Claire în Dosarul nr. 8.083/108/2016/a1 al Curții de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Timișoara — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 19 martie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI
GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRUL
DECIZIE

privind eliberarea, la cerere, a domnului
Nicolae-Gabriel Gorunescu din funcția de vicepreședinte,
cu rang de subsecretar de stat, al Autorității Naționale
pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

Având în vedere Cererea domnului Nicolae-Gabriel Gorunescu, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/5.857 din 28 iunie 2024 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/22.238/M.A. din 28 iunie 2024,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, al art. 4 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 233/2022 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Nicolae-Gabriel Gorunescu se eliberează, la cerere, din funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat, al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Mircea Abrudean

București, 2 iulie 2024.
Nr. 217.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

ORDIN

privind intrarea în vigoare a unui tratat internațional

În temeiul art. 25 alin. (9) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele și al art. 5 alin. (7) din Hotărârea Guvernului nr. 16/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, cu modificările și completările ulterioare,

constatând că au fost îndeplinite condițiile pentru intrarea în vigoare a tratatului internațional menționat mai jos,

ministrul afacerilor externe emite prezentul ordin.

Art. 1. — La 2 iulie 2024 va intra în vigoare Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Emiratelor Arabe Unite privind cooperarea în domeniul militar, semnat la Abu Dhabi la 22 iunie 2022, ratificat prin Legea nr. 144 din 21 mai 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 469 din 21 mai 2024.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul afacerilor externe,
Traian Laurențiu Hristea,
secretar de stat

București, 26 iunie 2024.
Nr. 1.148.

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUICURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA**HOTĂRÂREA**
din 28 noiembrie 2023**În Cauza Asociațiile de coproprietate forestieră Porceni Pleșa și Piciorul Bătrân Banciu
(Obștea de Pădure Porceni Pleșa și Composesoratul Piciorul Bătrân Banciu) împotriva României**Strasbourg
(Cererile nr. 46.201/16 și 47.379/16)

Art. 1 P1 • Respectarea bunurilor • Neacordarea de compensații asociațiilor reclamante de proprietari de păduri, în pofida unui drept recunoscut de lege, pentru a compensa imposibilitatea acestora de a-și exploata pădurile clasificate drept zone naturale protejate în cadrul rețelei europene „Natura 2000” • Inacțiunea prelungită din partea statului în ceea ce privește adoptarea și publicarea de norme metodologice pentru acordarea de ajutoare de stat pentru compensații reprezentând costurile gestionării durabile a terenurilor forestiere aparținând asociațiilor reclamante, precum și contravaloarea lemnului nerecoltat de părțile interesate din cauza cerințelor de protecție impuse de reglementările administrative silvice care au împiedicat punerea în aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 14 din 29 ianuarie 2010 privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, și a art. 99 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic • Ingerință în litigiu care nu este „legală” în sensul jurisprudenței Curții • Lipsa unui scop legitim

Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Asociațiile de coproprietate forestieră Porceni Pleșa și Piciorul Bătrân Banciu (Obștea de Pădure Porceni Pleșa și Composesoratul Piciorul Bătrân Banciu) împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din: Gabriele Kucsko-Stadlmayer, președinte, Tim Eicke, Branko Lubarda, Anja Seibert-Fohr, Ana Maria Guerra Martins, Anne Louise Bormann, Sebastian Rădulețu, judecători, și Andrea Tamietti, grefier de secție,

având în vedere cererile (nr. 46.201/16 și 47.379/18) îndreptate împotriva României, prin care două persoane juridice de drept român, asociații de coproprietari indivizibili de păduri montane situate în Pleșa și Recea, Obștea de Pădure Porceni Pleșa (de asemenea, denumită în anumite documente *Obștea de Pădure Porceni Bîrnici Pleșa*) și Composesoratul Piciorul Bătrân Banciu (*asociațiile reclamante*), au sesizat Curtea la 22 iulie 2016, respectiv la 24 august 2018, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*),

având în vedere decizia de a aduce prezentele cereri la cunoștința guvernului român (*Guvernul*),

având în vedere observațiile părților,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 7 noiembrie 2023

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. În prezentele cereri, asociațiile reclamante de proprietari forestieri s-au plâns, în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, că, în pofida unui drept recunoscut de lege, nu au primit compensații pentru faptul că nu au putut să exploateze pădurile deținute din cauza clasificării acestora ca zone naturale protejate în cadrul rețelei europene „Natura 2000”.

ÎN FAPT

2. Asociațiile reclamante sunt două asociații de drept român. Prima reclamantă, Obștea de Pădure Porceni Pleșa, a fost înființată în anul 2000 și are sediul social în Pleșa, în județul Gorj. Aceasta a fost reprezentată de doamna Cristina Duvlea, avocat în Târgu Jiu. A doua reclamantă, Composesoratul Piciorul Bătrân Banciu, a fost înființată în anul 2002 și are sediul social în Recea, în județul Brașov. A fost reprezentată de domnul Carol Vlad Gyergyai, avocat în București.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna O.F. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

4. Prima reclamantă deține un titlu de proprietate asupra unei păduri de 3.636,43 ha aflate în Pleșa, în Munții Carpați, din care 2.407,43 ha situate în Defileul Jiului și care fac parte din Parcul Național Defileul Jiului, fiind clasificate în 2005 drept zonă naturală protejată.

5. A doua reclamantă deține un titlu de proprietate asupra unei păduri de 429 ha situate, de asemenea, în Munții Carpați, în Recea, din care 258,4 ha și, ulterior, o suprafață mai mare de 358,7 ha au fost clasificate în 2005, respectiv în 2008 drept zonă naturală protejată.

6. Potrivit informațiilor furnizate de Guvern, terenurile celor două reclamante au fost incluse în rețeaua „Natura 2000”, care reunește situri din toate statele membre ale Uniunii Europene care prezintă o mare valoare din punctul de vedere al patrimoniului natural datorită faunei și florei excepționale pe care o conțin (*infra*, pct. 26).

7. În conformitate cu dispozițiile aplicabile zonelor forestiere clasificate, proprietarii acestora au obligația de a întreține pădurile în cauză, dar nu le pot exploata în niciun fel. Potrivit Legii nr. 46/2008 privind Codul silvic (Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, *infra*, pct. 18) au dreptul, în compensație, la despăgubiri.

8. Odată ce au fost clasificate terenurile împădurite care le aparțineau, cele două asociații reclamante au încheiat contracte de întreținere cu birourile silvice regionale, pe cheltuiala proprie, pentru pădurile respective.

I. **Procedura inițiată de prima reclamantă**

9. Înainte de a iniția procedura care face obiectul prezentei cereri, prima reclamantă a introdus o primă acțiune în justiție,

soluționată, la 8 noiembrie 2013, prin hotărârea definitivă a Curții de Apel Craiova prin care a obținut o despăgubire în valoare de 1.112.924,3 lei românești (RON), datorată de stat pentru anul 2012. Ministerul Mediului, care era parte pârâtă în cadrul acestei proceduri, nu a formulat recurs împotriva hotărârii menționate.

10. De asemenea, prima reclamantă a inițiat o procedură administrativă prealabilă, în cadrul căreia i-a fost adusă la cunoștință, prin intermediul unui document intitulat „decont justificativ” emis de Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare Râmnicu Vâlcea, care era subordonat Ministerului Mediului, că avea dreptul în 2013 la o compensație în valoare de 1.306.174 RON corespunzătoare, în principal, contravalorii recoltei de lemn pe care nu a putut să o producă în anul 2013.

11. La 14 mai 2014, prima reclamantă a introdus împotriva Ministerului Mediului o acțiune în contencios administrativ prin care solicita suma de 1.306.174 RON cu titlu de despăgubire datorată pentru anul 2013, în compensație pentru clasificarea terenurilor forestiere care îi aparțineau. Ministerul s-a opus, pe motiv că Guvernul nu adoptase încă hotărârea „privind normele metodologice” de stabilire a modalităților de aplicare a dispozițiilor în materie de despăgubiri prevăzute de Legea nr. 46/2008.

12. Prin Hotărârea din 5 septembrie 2014, Curtea de Apel Craiova a admis acțiunea reclamantei, considerând că neadoptarea de către Guvern a hotărârii menționate nu era de natură să justifice refuzul de a acorda reclamantei despăgubirile solicitate.

13. Ministerul a formulat recurs în casație. Prin Decizia din 3 februarie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul și a respins cererea reclamantei. A constatat că, în temeiul Legii nr. 46/2008, partea interesată avea dreptul la despăgubiri propus de Guvern, dar acesta nu adoptase încă proiectul de hotărâre elaborat în acest scop. Prin urmare, Înalta Curte a hotărât că reclamanta nu putea beneficia încă de despăgubirea prevăzută de Legea nr. 46/2008, adăugând că exista o „altă cale de atac” de natură să remedieze prejudiciul adus proprietarilor de păduri clasificate, fără a indica totuși care era aceasta. Decizia Înaltei Curți este redactată după cum urmează în părțile sale relevante:

„Semnificative pe aspectul analizat sunt prevederile pct. 11 din decizia Comisiei Europene în care se precizează faptul că «schema, care va expira la data de 31 decembrie 2013, nu va intra în vigoare decât după ce va fi aprobată de Comisie și publicată în Monitorul Oficial al României [...]».

Ca atare, schema de ajutor de stat, având ca temei legal proiectul de hotărâre a Guvernului de aprobare a normelor metodologice, avizată favorabil prin decizia Comisiei Europene, nu poate produce efecte juridice decât după adoptarea acestui act normativ intern.

[...]

Însă, se constată faptul că procedura internă necesară acordării ajutoarelor de stat vizate de Decizia Comisiei Europene nu a fost finalizată, în condițiile în care nu a fost adoptată și publicată în M[onitorul] Of[icial] al României H.G. [hotărârea de guvern] pentru aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control al ajutorului de stat pentru compensații reprezentând contravaloarea masei lemnoase pe care proprietarii nu o recoltează datorită funcțiilor de protecție [decurgând din reglementarea administrativă privind folosința suprafețelor forestiere (*protecția amenajărilor forestiere*)] stabilite prin amenajamente silvice, [și fiind, de asemenea, considerate drept] necesare acoperirii costurilor reclamate de gestionarea durabilă a pădurilor situate în siturile de importanță comunitară Natura 2000 [(cf. pct. 18 din prezenta hotărâre)].

Ca atare, în prezent nu există baza legală pentru acordarea compensațiilor, [în lipsa hotărârii Guvernului cu obiectul de reglementare mai sus arătat].

[...]

În altă ordine de idei este real faptul că situația decurgând din neîndeplinirea obligațiilor în cauză [situația juridică determinată de neîndeplinirea acestei condiții suspensive], respectiv adoptarea hotărârii Guvernului aflate în discuție, este aptă să lezeze dreptul la compensații pe care îl au proprietarii suprafețelor forestiere cu funcție de protecție de tip T1 sau T2 situate în siturile de importanță comunitară Natura 2000, însă, pentru aceasta există un alt remediu judiciar.”

II. Procedura judiciară inițiată de cea de-a doua reclamantă

14. Cea de-a doua reclamantă a inițiat o procedură administrativă prealabilă, în cadrul căreia, la 30 septembrie 2015, i-a fost adusă la cunoștință, prin intermediul unui document „centralizator” întocmit de regia publică locală Ocolul Silvic Pădurile Făgărașului R.A., că avea dreptul, cu titlu de compensație corespunzătoare în principal contravalorii recoltelor de lemn neproduse, la următoarele despăgubiri:

— două sume în valoare de 60.499,05 RON, respectiv de 17.689,03 RON, raportate la perioadele 1 ianuarie—30 septembrie 2010, pe de o parte, și de la această dată până la sfârșitul anului 2010, pe de altă parte, calculate pe baza prețului pe metru cub de lemn stabilit prin ordin al ministrului la un nivel diferit pentru fiecare dintre cele două perioade;

— două sume în valoare de 63.257,50 RON, respectiv 6.641,18 RON, raportate la două perioade separate din 2011;

— suma de 69.837,26 RON pentru anul 2012;

— suma de 80.611,35 RON pentru 2013,

— suma de 80.611,35 RON pentru 2014.

15. Prin urmare, printr-o acțiune introdusă la 17 noiembrie 2015, a doua reclamantă a solicitat, între altele, suma de 379.146,72 RON, care corespundea totalului acestor compensații, suma fiind datorată pentru anii 2010—2014 drept compensație pentru clasificarea parcelelor forestiere pe care le deținea.

16. Prin Hotărârea din 8 decembrie 2017, notificată la 27 februarie 2018, Curtea de Apel Brașov, confirmând hotărârea pronunțată în primă instanță la 13 aprilie 2017 de Tribunalul Brașov, a respins cererea pe motiv că, în pofida acordului Comisiei Europene din 19 iulie 2012 de validare a sistemului de despăgubiri, Guvernul nu adoptase încă normele metodologice care reglementau acordarea despăgubirilor.

17. Decizia citată anterior a Curții de Apel Brașov este redactată după cum urmează în părțile sale relevante în speță:

„Cea de-a doua critică vizează greșita admitere a excepției prematurității cererii de chemare în judecată [pentru a obține despăgubiri] pentru anii 2010—2014, motiv care se circumscrie dispozițiilor art. 488 alin. (1) pct. 8 Cod procedură civilă, dar care, de asemenea, nu este fondat.

Curtea reține că, prin Decizia «C(2012)5.166 final» din 19 iulie 2012, Comisia Europeană a avizat propunerea privind ajutoarele de stat pentru persoanele fizice și juridice pentru perioada 1 ianuarie 2010—31 decembrie 2013.

Prin Decizia C(2013)9.369 s-a avizat prelungirea schemei de ajutoare până la 30 iunie 2014.

[...]

În acest context se reține că ajutoarele de stat pentru persoanele fizice și juridice, începând cu anul 2010 se pot acorda în baza Deciziilor C(2012)5.166 final/19.07.2012 și C(2013)9.369 final/18.12.2013 numai după publicarea proiectului de hotărâre de Guvern pentru aprobarea normelor metodologice, act care nu a fost încă publicat în Monitorul Oficial.

Curtea validează raționamentul primei instanțe reținând, din chiar cuprinsul deciziilor menționate, faptul că acestea nu au efect direct, ci reprezintă avize de conformitate ale unor scheme de acordare de ajutoare de stat în sensul compatibilității cu piața internă, însă proiectele de hotărâre de Guvern de aprobare a normelor metodologice pentru acordarea ajutoarelor de stat nu au intrat în vigoare nefiind publicate în Monitorul Oficial, condiție explicit menționată în deciziile invocate [de reclamantă].

Prin Decizia C(2012)5.166 final din 19 iulie 2012, Comisia Europeană a avizat favorabil acordarea ajutoarelor persoanelor fizice și juridice pentru pădurile incluse în T1 și T2 [care fac parte] din cadrul siturilor Natura 2000, această decizie având rolul de a aviza favorabil schema de ajutor de stat propusă de statul român, prin autoritatea centrală competentă, pentru persoanele cărora le este limitată [prin reglementări administrative] folosința asupra terenurilor afectate de amenajamente silvice, propunerea astfel avizată producând efecte numai după publicarea în Monitorul Oficial al României a actului normativ respectiv (hotărâre a Guvernului).

Ulterior primirii acestei decizii [de la Comisia Europeană] ministerul de resort a elaborat un proiect de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea normelor metodologice de acordare, utilizare și control al acestor compensații, însă respectivul proiect nu a mai fost publicat în Monitorul Oficial al României, fiind retras de la publicare din considerente care nu fac obiectul prezentei cauze.

Prin urmare, nici la momentul promovării acțiunii și nici în prezent nu există norme metodologice, ulterioare deciziei favorabile a Comisiei Europene, de acordare, utilizare și control al acestor compensații, astfel cum au fost propuse de către statul român prin autoritatea competentă și avizate de Comisia Europeană.

Faptul că reclamantii se află în situația de a nu se putea folosi în niciun fel de atributul dreptului de proprietate pentru un interval considerabil de timp, în condițiile în care statul român, prin autoritățile de resort, nu a rezolvat această chestiune și nici nu a prezentat dovezi că este pe cale să finalizeze un asemenea proces, nu justifică demersul judiciar al acestora în condițiile normelor speciale invocate, ci, eventual, în condițiile dreptului comun.

[...]

În al treilea rând reclamanta critică greșita respingere a petitului având ca obiect angajarea răspunderii Statului Român în solidar cu Ministerul Apelor și Pădurilor, sens în care se invocă prevederile art. 1382 Cod civil, art. 288 alin. 1 și art. 291 TFUE, respectiv obligația Statului Român, în temeiul art. 288 alin. 4 TFUE de a adopta și publica în Monitorul Oficial normele metodologice de aplicarea a Deciziilor C(2012)5.166 final/19.07.2012 și C(2013)9.369 final/18.12.2013.

Prima instanță a respins acest petit apreciind că încălcarea invocată de reclamantă nu este suficient de gravă, iar reclamanta are posibilitatea formulării unei noi cereri de despăgubire după adoptarea normelor metodologice arătate.

[...]

Însă, se constată faptul că procedura internă necesară acordării ajutoarelor de stat vizate de Decizia Comisiei Europene nu a fost finalizată, în condițiile în care nu a fost adoptată și publicată în Monitorul Oficial al României hotărârea Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control al ajutorului de stat pentru compensații reprezentând contravaloarea masei lemnoase pe care proprietarii nu o recoltează datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice, necesare acoperirii costurilor reclamate de gestionarea durabilă a pădurilor situate în siturile de importanță comunitară Natura 2000.

CADRUL JURIDIC RELEVANT

I. Dreptul și practica interne relevante

A. Dreptul în vigoare la data introducerii cererilor

18. Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, care a intrat în vigoare la 30 martie 2008, după publicarea în Monitorul Oficial nr. 238 din 27 martie 2008, este redactată după cum urmează în pasajele relevante în speță:

„ARTICOLUL 97

(1) În scopul gestionării durabile a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a celui proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale, statul alocă anual de la buget, prin bugetul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, sume pentru:

[...]

b) acordarea unor compensații reprezentând contravaloarea produselor pe care proprietarii nu le recoltează, datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice care determină restricții în recoltarea de masă lemnoasă;

[...]

„ARTICOLUL 98

Sumele prevăzute la art. 97 alin. (1) lit. a), c), d) și e) se pun la dispoziția ocolului silvic care asigură serviciile silvice, cele prevăzute la art. 97 alin. (1) lit. b), f) și g) și la art. 101 se pun la dispoziția proprietarilor, iar cele prevăzute la art. 21 alin. (4) se pun la dispoziția structurilor teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură. [...]

„ARTICOLUL 99

(1) Normele metodologice de acordare, utilizare și control al sumelor anuale prevăzute la art. 98 se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului cod.”

19. Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 (*infra*, pct. 26) în România a intrat în vigoare la data publicării sale în Monitorul Oficial nr. 98 din 7 februarie 2008. Acest ordin include la anexa nr. 1, la numărul de referință ROSCI0063, Defileul Jiului din județul Gorj, iar la numărul de referință ROSCI0122, Munții Făgăraș, care cuprind un teritoriu care aparține de comuna Recea, județul Brașov.

20. Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, orice formă de exploatare și utilizare a resurselor naturale este interzisă în ariile naturale în cauză, precum și orice formă de utilizare a terenurilor care ar fi incompatibilă cu scopul de conservare care le-a fost atribuit.

21. Ordonanța Guvernului nr. 14/2010 din 29 ianuarie 2010 privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, este formulată după cum urmează, în părțile sale relevante în speță:

„ARTICOLUL 4

(1) Guvernul este abilitat să acorde forme de ajutor de stat permise conform art. 1 în următoarele domenii:

[...]

s) activități de dezvoltare rurală [...]

[...]

4. plăți Natura 2000 și plăți aferente Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei [...];

[...]

ARTICOLUL 5

(1) Normele metodologice privind modul de acordare a ajutoarelor de stat prevăzute la art. 4 se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, cu respectarea prevederilor comunitare și naționale în domeniul ajutorului de stat, și reglementează scopul, obiectivul, durata, cuantumul ajutorului exprimat ca procent din cheltuiala eligibilă și valoare în lei, fluxurile financiare pentru acordarea ajutoarelor de stat, criteriile de eligibilitate, procedurile de implementare, supraveghere și control.

(2) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale transmite Comisiei Europene notificările formelor de ajutor de stat prevăzute la art. 4, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE.

ARTICOLUL 6

Ajutoarele de stat care pot fi acordate din cele prevăzute la art. 4 și suma totală alocată fiecărei forme de ajutor de stat se aprobă anual prin hotărâre a Guvernului, care va fi comunicată Comisiei Europene prin Raportul anual, în conformitate cu art. 6 din Regulamentul (CE) nr. 794/2004.”

22. Hotărârea Guvernului nr. 861/2009 din 22 iulie 2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control al sumelor anuale destinate gestionării durabile a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a celui proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale și pentru aprobarea Procedurii de realizare a serviciilor silvice și de efectuare a controalelor de fond este formulată după cum urmează, în părțile sale relevante în speță:

„ARTICOLUL 6

(1) Formele de sprijin prevăzute la art. 97 alin. (1) lit. a), la art. 97 alin. (1) lit. b) pentru persoane juridice și la art. 97 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 46/2008 — Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare, se vor finanța numai după primirea deciziei favorabile a Comisiei Europene privind ajutoarele de stat.

(2) Toate formele de sprijin prevăzute în Legea nr. 46/2008, cu modificările și completările ulterioare, vor fi continuate după data de 1 ianuarie 2010 numai după primirea deciziei favorabile a Comisiei Europene privind ajutoarele de stat.”

B. **Jurisprudența internă**

23. În decizia interpretativă nr. 36 din 23 noiembrie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a hotărât că acordarea compensației prevăzute la art. 97 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic (*supra*, pct. 18) și la art. 4 lit. s) pct. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 14/2010 privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu 2010 (*supra*, pct. 21), era subordonată unei decizii favorabile a Comisiei Europene privind ajutoarele de stat și adoptarea ulterioară a normelor metodologice, în condițiile art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 14/2010.

24. Decizia Înaltei Curți menționează, de asemenea, existența a două orientări contrare în practica instanțelor naționale, în special a curților de apel, cu privire la despăgubirile în discuție. Părțile relevante din decizie sunt redactate după cum urmează:

„V. **Jurisprudența instanțelor naționale**

43. În cauză, Înalta Curte de Casație și Justiție a solicitat curților de apel să comunice jurisprudența identificată la nivelul circumscripției lor teritoriale cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării.

44. Din analiza jurisprudenței transmise de curțile de apel, cu referire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, au fost constatate aspectele arătate în continuare:

45. Într-o orientare jurisprudențială, instanțele au dispus obligarea pârâților Ministerul Mediului, Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură și/sau Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare la plata compensațiilor convenite începând cu data de 1 ianuarie 2010, reprezentând contravaloarea produselor pe care proprietarii nu le recoltează, datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice care determină restricții în recoltarea de masă lemnoasă [Regulamentul administrativ forestier].

46. Pentru a pronunța această soluție, instanțele au avut în vedere următoarele argumente:

— pentru acordarea compensațiilor a fost emisă decizia Comisiei Europene prin care a fost acordat aviz favorabil;

— faptul că statul român, prin autoritățile de resort, nu a emis Normele metodologice prevăzute de art. 5 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 14/2010 nu conferă caracter justificat refuzului de acordare a compensațiilor, în condițiile în care persoanele îndreptățite nu se pot folosi în niciun fel de dreptul lor de proprietate pentru un interval considerabil de timp;

— neacordarea compensațiilor nu poate fi justificată prin lipsa adoptării normelor metodologice ori prin lipsa fondurilor bugetare, deoarece, în caz contrar, ar însemna să se admită că actul normativ a stabilit drepturi afectate de o condiție pur potestativă. De altfel, la nivel național, există Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 861/2009;

— dreptul la compensații este echivalent cu dreptul de proprietate, iar reclamanții sunt îngrediți în exercitarea prerogativelor dreptului de proprietate, în sensul art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

47. Într-o altă orientare jurisprudențială, instanțele au respins cererea de acordare a compensațiilor, reținând că:

— în cuprinsul Deciziei Comisiei Europene, la capitolul «Durată și buget» s-a menționat faptul că schema nu va intra în vigoare decât după ce va fi aprobată de Comisie și publicată în Monitorul Oficial al României. Ca urmare, odată cu emiterea deciziei respective a fost îndeplinită condiția prealabilă prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 861/2009, respectiv aceea de primire a deciziei favorabile a Comisiei Europene privind ajutoarele de stat. Prin urmare, trebuie îndeplinite și celelalte condiții.

Astfel cum este reglementat de legiuitor, art. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 861/2009 nu acordă, *de plano*, odată cu primirea deciziei favorabile a Comisiei Europene, măsurile de sprijin;

[...]

— împrejurarea că schema de ajutor sub forma proiectului de hotărâre a Guvernului nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României face ca ajutorul de stat privind plăți Natura 2000 să nu poată fi acordat, nefiind îndeplinite condițiile prevăzute de lege și de decizia Comisiei Europene.

[...]

În altă ordine de idei este real faptul că situația juridică determinată de neîndeplinirea acestei condiții suspensive, respectiv adoptarea hotărârii Guvernului aflate în discuție, este aptă să lezeze dreptul la compensații pe care îl au proprietarii suprafețelor forestiere cu funcție de protecție de tip T1 sau T2 situate în siturile de importanță comunitară Natura 2000, însă, pentru aceasta există un alt remediu judiciar.”

C. **Cele mai recente evoluții în dreptul intern relevant**

25. Hotărârea Guvernului nr. 447/2017 din 30 iunie 2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de acordare, utilizare și control al compensațiilor reprezentând contravaloarea produselor pe care proprietarii nu le recoltează, datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice care determină

restricții în recoltarea de masă lemnoasă privește plățile pentru perioada care începe odată cu intrarea sa în vigoare în iulie 2017. Potrivit art. 17, această hotărâre abrogă Hotărârea Guvernului nr. 861/2009 din 22 iulie 2009 (*supra*, pct. 22).

II. Dreptul Uniunii Europene

A. Directiva „Habitat”

26. Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică este citată parțial în cauzele *Karin Andersson și alții împotriva Suediei* (nr. 29.878/09, pct. 33, 25 septembrie 2014) și *O'Sullivan McCarthy Mussel Development Ltd împotriva Irlandei* (nr. 44.460/16, pct. 66, 7 iunie 2018).

Partea din directivă referitoare la instituirea rețelei Natura 2000 este formulată după cum urmează, în părțile sale relevante în speță:

DEFINIȚII

ARTICOLUL 1

„În sensul prezentei directive:

[...]

k) sit de importanță comunitară înseamnă un sit care, în cadrul regiunii sau regiunilor biogeografice cărora le aparține, contribuie în mod semnificativ la menținerea sau readucerea unui habitat din anexa I sau a unei specii din anexa II la un stadiu corespunzător de conservare și, în același timp, la coerența sistemului Natura 2000 menționat la articolul 3, precum și/sau la menținerea diversității biologice a regiunii sau regiunilor biogeografice respective.”

ARTICOLUL 2

„(1) Obiectul prezentei directive este să contribuie la menținerea biodiversității prin conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de pe teritoriul statelor membre în care se aplică tratatul.

(2) În temeiul prezentei directive, se adoptă măsuri de menținere sau readucere la un stadiu corespunzător de conservare a habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică de importanță comunitară.

(3) Măsurile adoptate în temeiul prezentei directive trebuie să țină seama de condițiile economice, sociale și culturale, precum și de caracteristicile regionale și locale.”

ARTICOLUL 3

„(1) Se instituie o rețea ecologică europeană coerentă, care să reunească ariile speciale de conservare, cu denumirea de Natura 2000. Compusă din situri care adăpostesc tipurile de habitate naturale enumerate în anexa I și habitatele speciilor enumerate în anexa II, această rețea permite menținerea sau, după caz, readucerea la un stadiu corespunzător de conservare în aria lor de extindere naturală a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor respective.

Sistemul Natura 2000 va include arii speciale de protejare clasificate de statele membre în temeiul Directivei 79/409/CEE.

(2) Fiecare stat membru contribuie la punerea în aplicare a sistemului Natura 2000 proporțional cu gradul de reprezentare a tipurilor de habitate naturale sau a habitatelor speciilor prevăzute la alineatul (1) pe teritoriul său. În acest sens, fiecare stat membru desemnează anumite situri, în conformitate cu articolul 4, ca arii speciale de conservare, ținând seama de obiectivele stabilite la alineatul (1).

[...]”

ARTICOLUL 6

„(1) Pentru ariile speciale de conservare, statele membre adoptă măsurile de conservare necesare, inclusiv, după caz, planuri de gestionare adecvate, speciale sau incluse în alte

planuri de dezvoltare, precum și actele administrative sau clauzele contractuale adecvate în conformitate cu necesitățile ecologice ale tipurilor de habitate naturale din anexa I sau ale speciilor din anexa II prezente pe teritoriul respectivelor situri.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a evita, pe teritoriul ariilor speciale de conservare, deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbarea speciilor pentru care au fost desemnate respectivele arii, în măsura în care perturbările respective ar putea fi relevante în sensul obiectivelor prezentei directive.”

B. Deciziile Comisiei Europene

27. Prin Decizia Comisiei Europene C(2012) 5.166 final/19.07.2012, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C/276/2012 din 13 septembrie 2012, Ministerul Mediului din România a primit un aviz în favoarea acordării de ajutoare de stat persoanelor fizice sau juridice care dețin păduri din categoriile T1 și T2 în cadrul siturilor Natura 2000. Potrivit acestei decizii, ajutorul de stat nu putea fi acordat decât după publicarea în Monitorul Oficial al României a normelor metodologice pentru acordarea, utilizarea și controlul ajutoarelor de stat pentru astfel de compensații.

„Obiectiv: Ajutor de stat/România

[...]

Acordarea de ajutoare pentru compensații reprezentând contravaloarea masei lemnoase pe care proprietarii nu o recoltează datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice și a costurilor [suportate de aceștia în vederea] gestionării durabile a pădurilor.

Domnule ministru,

1. Prin e-mailul din 29 august 2011, Reprezentanța Permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană a notificat Comisiei schema menționată în obiectul prezentei scrisori, în temeiul articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

[...]

3. Am onoarea să vă informez că, în ceea ce privește schema menționată în obiectul prezentei scrisori, Comisia nu are de formulat nicio obiecție.

4. Pentru luarea acestei decizii, Comisia s-a bazat pe următoarele considerente:

Temeiul juridic

5. Temeiul juridic al schemei este proiectul de Hotărâre a Guvernului de aprobare a normelor metodologice pentru acordarea de ajutoare de stat pentru compensații reprezentând contravaloarea masei lemnoase pe care proprietarii nu o recoltează datorită funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamente silvice și a costurilor gestionării durabile a pădurilor.

Forma și modalitățile de acordare a acestuia

6. Ajutorul compensatoriu vizat variază între 40 și 200 EUR pe hectar pe an. Acesta se calculează pe baza următorilor parametri: suprafața (în hectare) pentru care se solicită compensația, prețul unui metru cub de masă lemnoasă pe picior, indicele de creștere al arborilor, indicele de corecție al prețului în funcție de tipul de arbore (fagul servind ca referință) și indicele de corecție a compensației în raport cu funcția de protecție a pădurii. Aceste date provin din lucrările Institutului Național de Statistică și ale Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice din București, fiind extrase mai exact din lucrarea «Statistica activităților din silvicultură în 2010».

7. Ajutorul se aplică suprafețelor forestiere cu funcție de protecție de tip T1 sau T2 situate în întregime în zona Natura 2000 (dacă o suprafață forestieră de tip T1 sau T2 se găsește în afara unei zone Natura 2000, ajutorul se acordă în cadrul unei scheme de ajutoare *de minimis* în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1.998/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor

de *minimis*; de asemenea, ajutorul se va acorda în cadrul aceleiași scheme de ajutoare *de minimis* dacă beneficiarii sunt entități administrative sau teritoriale).

Beneficiarii ajutorului

8. Beneficiarii, al căror număr este estimat la peste 1 000, sunt proprietari de păduri (persoane fizice și juridice), asociațiile ale acestora înscrise în registrul specific, precum și unități administrative/teritoriale care dețin în proprietate publică sau privată suprafețe forestiere cu funcție de protecție de tip T1 sau T2 și care nu pot recolta masa lemnoasă de pe aceste suprafețe din acest motiv.

[...]

Durată și buget

11. Schema, care va expira la 31 decembrie 2013, nu va intra în vigoare decât după ce va fi aprobată de Comisie și publicată în Monitorul Oficial al României. Aceasta va fi finanțată cu un buget total de 258 de milioane de RON (aproximativ 60 de milioane EUR).

[...]

19. Plățile Natura 2000 pentru sectorul forestier sunt reglementate de dispozițiile articolului 46 din Regulamentul (CE) nr. 1.698/2005, care prevede acordarea de ajutoare persoanelor fizice sau asociațiilor care au păduri în proprietate pentru a compensa costurile suportate și pierderile de venituri suferite având în vedere restricțiile la utilizarea pădurilor și a altor suprafețe împădurite rezultate în urma punerii în aplicare a directivelor 79/409/CEE și 92/43/CEE în zona în cauză. Acesta se situează între 40 EUR și 200 EUR pe hectar și plățile sunt anuale.

20. Comisia constată că ajutorul avut în vedere se înscrie în limitele permise, deoarece, așa cum se precizează la punctul 6, acesta variază între 40 și 200 EUR pe hectar, în funcție de aplicarea parametrilor menționați la același punct, și se acordă anual.

[...]

În consecință, Comisia poate concluziona că ajutoarele avute în vedere în cadrul schemei notificate îndeplinesc condițiile aplicabile pentru a putea beneficia de derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE în calitate de ajutoare destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice fără a aduce modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

Decizie

25. Având în vedere analiza de mai sus, Comisia a decis să considere ajutoarele prevăzute în cadrul schemei notificate ca fiind compatibile cu piața internă.

[...]"

28. Prin Decizia Comisiei Europene C(2013)9.369 final/18.12.2013, schema menționată în Decizia Comisiei C(2012)5.166/19.7.2012, care urma să expire la 31 decembrie 2013, a fost prelungită până la 30 iunie 2014.

ÎN DREPT

I. Conexarea cererilor

29. Având în vedere similaritatea obiectului cererilor, Curtea consideră oportun să le conecteze și să le examineze împreună într-o hotărâre unică (art. 42 § 1 din Regulamentul Curții).

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

30. Reclamantele se plâng de o încălcare a dreptului lor de proprietate. Fără a contesta clasificarea terenurilor forestiere care le aparțin drept zonă naturală protejată, consideră că, în lipsa unei compensații pentru neadoptarea de către Guvern a unor norme metodologice de acordare a compensațiilor, interzicerea oricărei forme de exploatare însoțită de obligația de

a întreține pădurea pe cheltuiala lor constituie o sarcină disproporționată. Acestea invocă art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, redactat după cum urmează:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea proprietății sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

1. Cu privire la aplicabilitatea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

31. Curtea observă că, în speță, întrucât Guvernul nu a ridicat o excepție referitoare la aplicabilitatea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, părțile au considerat implicit că această dispoziție era aplicabilă faptelor care au stat la baza prezentelor cereri.

32. Curtea reamintește că problema aplicabilității ține de competența sa *ratione materiae* și consideră că ar trebui să o examineze în speță din oficiu (*Studio Monitori și alții împotriva Georgiei*, nr. 44.920/09 și 8.942/10, pct. 32, 30 ianuarie 2020).

33. Curtea subliniază că noțiunea „bunuri” poate acoperi atât „bunuri actuale”, cât și valori patrimoniale, inclusiv, în anumite situații bine definite, creanțe. Pentru ca o creanță să fie considerată o „valoare patrimonială” care intră în domeniul de aplicare al art. 1 din Protocolul nr. 1, titularul creanței trebuie să demonstreze că are un temei suficient în dreptul intern. Odată dobândită, noțiunea de „speranță legitimă” poate intra în vigoare (*Maurice împotriva Franței*, nr. 11.810/03, pct. 63, CEDO 2005-IX, și *Agrati și alții împotriva Italiei*, nr. 43.549/08, 6.107/09 și 5.087/09, pct. 73—74, 7 iunie 2011).

34. În speță, Guvernul nu contestă dreptul de proprietate al reclamantelor asupra terenurilor forestiere clasificate drept zonă naturală protejată și nici dreptul corespunzător pe care îl aveau de a li se acorda, în temeiul art. 97—99 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic și al OG nr. 14/2010 (supra, pct. 18 și 21, și infra, pct. 63), despăgubiri reprezentând contravaloarea lemnului pe care nu au putut să îl recolteze din cauza clasificării pădurilor pe care le dețineau drept zone protejate Natura 2000 și a costurilor suportate de acestea pentru gestionarea durabilă a pădurilor în discuție. În plus, instanțele naționale, și anume Înalta Curte de Casație și Justiție în cazul primei reclamante (supra, pct. 13) și Curtea de Apel Brașov în cazul celei de-a doua reclamante (supra, pct. 17), au recunoscut, de asemenea, dreptul la despăgubire al părților interesate, dar au considerat că acestea nu puteau beneficia încă de despăgubirea în cauză în lipsa publicării în Monitorul Oficial a normelor metodologice care reglementau plata acesteia.

35. În sfârșit, Curtea reține că sumele despăgubirilor datorate reclamantelor au fost aduse la cunoștința acestora prin intermediul unor documente administrative necontestate întocmite, în cazul primei reclamante, de Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și de Vânătoare Râmnicu Vâlcea, subordonat Ministerului Mediului (supra, pct. 10), și, în cazul celei de-a doua reclamante, de Ocolul Silvic Pădurile Făgărașului (supra, pct. 14).

36. Ținând seama de aceste elemente, Curtea consideră că nu dreptul reclamantelor de a primi despăgubiri, în sine, este pus în discuție de Guvern — și nu a fost pus în discuție nici de instanțele naționale —, ci doar modalitățile practice de plată a acestor despăgubiri, care nu au fost încă stabilite printr-o hotărâre de Guvern. Rezultă că acest drept la despăgubiri poate fi calificat drept „bun”, din moment ce face obiectul unei creanțe certe, având o bază legală (supra, pct. 18 și 21), valoarea fiind stabilită de autoritățile administrative competente (supra, pct. 10

și 14), și că nu a fost contestat, nici cu privire la existența sa, nici în ceea ce privește întinderea sa, în cadrul procedurilor judiciare interne referitoare la cauză [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Văleanu și alții împotriva României*, nr. 59.012/17 și alte 27 de cereri, pct. 230, 8 noiembrie 2022, și, *a contrario*, *Denisov împotriva Ucrainei*, nr. 76.639/11, pct. 137, 25 septembrie 2018, și *Marčan împotriva Croației* (dec.), nr. 67.390/10, pct. 32—42, 20 octombrie 2016].

37. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că reclamantii puteau cel puțin să se întemeieze pe o speranță legitimă, în baza acestor dispoziții legislative și a hotărârilor pronunțate de instanțele naționale în cauzele lor, de a li se plăti despăgubiri pentru că nu au avut posibilitatea să își exploateze terenurile forestiere (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Arhiepiscopia Romano-Catolică Alba Iulia împotriva României*, nr. 33.003/03, pct. 88, 25 septembrie 2012).

38. Rezultă că art. 1 din Protocolul nr. 1 este aplicabil în speță.

2. *Cu privire la epuizarea căilor de recurs interne*

a) A. **Argumentele părților**

i. *Guvernul*

39. Guvernul invocă neepuizarea căilor de recurs interne. Acesta consideră că reclamantele ar fi trebuit să inițieze o acțiune în fața instanțelor civile, în temeiul dispozițiilor care reglementează răspunderea civilă delictuală, pentru a obține obligarea autorităților competente la plata prejudiciilor pe care reclamantele considerau că le-au suferit și reprezentând contravaloarea recoltei de lemn pe care nu au putut să o colecteze. Cu privire la acest aspect, Guvernul arată, citând ultimul paragraf din Decizia interpretativă nr. 36 din 23 noiembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (*supra*, pct. 24), precum și ultimul paragraf din Decizia din 3 februarie 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată cu privire la prima reclamantă (*supra*, pct. 13), că se face trimitere la „alte căi de atac” de care puteau beneficia reclamantele potrivit acestei instanțe.

40. Guvernul face trimitere, de asemenea, la o hotărâre pronunțată la 22 mai 2019 de Înalta Curte de Casație și Justiție într-o cauză similară. Aceasta arată că, în hotărârea respectivă, Înalta Curte a considerat că criticile referitoare la protecția proprietății private erau de natură civilă și că nu puteau fi ridicate în cadrul unei acțiuni în contencios administrativ întemeiate pe caracterul nejustificat al refuzului autorității administrative de a admite cererea.

41. Guvernul susține că practica internă include exemple care arată că această cale de atac avea perspective rezonabile de succes. În această privință face trimitere, pe de o parte, la o hotărâre din 6 iunie 2017 prin care Tribunalul Argeș a admis acțiunea introdusă de o persoană proprietară de terenuri forestiere pe motiv că nu a obținut despăgubiri reprezentând contravaloarea produselor pe care nu le-a putut recolta pentru anul 2007, ca urmare a dispozițiilor de protecție ale reglementărilor administrative forestiere, și, pe de altă parte, la o decizie din 13 iunie 2017 prin care Curtea de Apel Suceava a obligat Ministerul Mediului la plata către o persoană aflată într-o situație similară cu cea a reclamantilor a sumei de 140.941,78 lei pentru anul 2009, reprezentând contravaloarea lemnului pe care persoana respectivă nu a putut să îl recolteze dintr-o pădure pe care o deținea într-o zonă protejată Natura 2000.

42. Potrivit Guvernului, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a consacrat, de asemenea, diferența de natură juridică dintre ajutoarele de stat și despăgubirile, în sensul civil, pentru restrângerile aduse dreptului de proprietate. În această privință, Guvernul susține că CJUE a hotărât că „ajutoarele publice, fiind măsuri ale autorității publice care favorizează anumite întreprinderi sau produse, au un statut juridic fundamental diferit de despăgubirile pe care autoritățile naționale pot fi eventual obligate să le plătească persoanelor particulare pentru repararea unui prejudiciu pe care l-au cauzat” (a se vedea cauzele conexe 106/87—120/87 *Asteris AE împotriva Greciei* din 26 aprilie 1988).

ii. *Reclamantele*

43. Reclamantele invită Curtea să respingă obiecția ridicată de Guvern și contestă teza potrivit căreia o acțiune civilă de drept comun ar fi avut șanse de succes în ceea ce privește capetele lor de cerere specifice referitoare la acordarea de despăgubiri ca urmare a clasificării terenurilor lor forestiere drept zonă protejată.

44. Prima reclamantă susține că a introdus o acțiune în fața instanței de contencios administrativ la indicația Tribunalului Gorj, care, prin hotărârea din 5 noiembrie 2009, a considerat adecvată această cale, și nu cea a acțiunii civile. În această privință, reclamanta explică faptul că, în 2009, a inițiat o acțiune civilă pentru a obține despăgubiri din partea statului pentru clasificarea pădurii sale drept zonă protejată pentru anii 2008 și 2009, acțiune care, potrivit acesteia, a fost soluționată prin hotărârea menționată din 5 noiembrie 2009, prin care Tribunalul Gorj și-a declinat competența în favoarea Secției de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel Craiova.

45. În același sens, reclamanta arată că mai multe hotărâri favorabile au fost pronunțate de Curtea de Apel Craiova în cadrul unor acțiuni în contencios administrativ al căror obiect era similar cu acțiunea introdusă de aceasta în prezenta cauză. Unele dintre aceste hotărâri au devenit definitive prin neapelare, iar altele au fost confirmate de Înalta Curte de Casație și Justiție. Aceasta citează, în special, cinci, și anume, pe de o parte, deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție din 13 septembrie 2013, 24 iunie și 21 octombrie 2014 privind Obștea Bumbești și, pe de altă parte, deciziile din 31 octombrie și 12 noiembrie 2014, care au fost pronunțate în favoarea sa.

46. Aducă că, mai recent, în cadrul unei acțiuni în contencios administrativ pe care a introdus-o, Curtea de Apel Craiova, prin hotărârea din 18 mai 2020, a admis cererea sa de acordare de despăgubiri corespunzătoare, pentru anul 2019, în urma clasificării pădurii sale drept zonă protejată. Susține că, în cadrul acestei proceduri, Ministerul Mediului nu a ridicat nicio excepție de necompetență, ci a susținut că nu dispunea de fondurile necesare pentru a plăti despăgubirile în cauză.

47. În consecință, prima reclamantă susține că creanța sa împotriva statului nu este de natură civilă și că, prin urmare, o acțiune civilă nu constituie o cale de atac adecvată. În plus, este de părere că Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 36 din 23 noiembrie 2015 pe care Guvernul o invocă, potrivit căreia nicio despăgubire nu poate fi acordată până la adoptarea de către autoritățile naționale a normelor metodologice relevante, este chiar obligatorie pentru instanțele civile, nu numai pentru instanțele administrative, ceea ce face ca orice acțiune, indiferent de natura ei, să fie respinsă.

48. A doua reclamantă, explicând motivele pentru care a considerat că Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ era aplicabilă în speță, indică, în special, faptul că a introdus o acțiune în contencios administrativ întrucât se considera vătămată ca urmare a unei inacțiuni care era contrară legii și imputabilă unei autorități administrative.

49. Pe de altă parte, aceasta susține că, în cadrul căilor de atac pe care le-a exercitat în cadrul procedurii privind cererea sa, a invocat, de asemenea, art. 1.357 din Codul civil privind răspunderea delictuală coroborat cu legea specială care prevedea un drept la despăgubiri corespunzător clasificării terenului său forestier drept zonă protejată și că nu a obținut câștig de cauză.

50. În sfârșit, aceasta susține că, întrucât a exercitat calea de atac prevăzută în mod expres de legea specială, nu i se poate reproșa că nu a utilizat în plus celelalte căi de atac de care dispunea în mod teoretic.

b) **Motivarea Curții**

51. Curtea reamintește principiile generale referitoare la epuizarea căilor de atac interne, astfel cum sunt enunțate în Hotărârea *Vučković și alții împotriva Serbiei* [(excepție preliminară), nr. 17.153/11 și alte 29 de cereri, pct. 69—77, 25 martie 2014].

52. Guvernul susține, în special, că reclamantele ar fi trebuit să introducă o acțiune în răspundere civilă delictuală pentru a obține repararea prejudiciului pe care considerau că l-au suferit. Curtea observă, în primul rând, că statul pârât se prevalează pe hotărâri judecătorești care sunt lipsite de relevanță în speță, în măsura în care, în timp ce prezenta cauză se referă la despăgubiri care țineau de regimul în vigoare după 2010, deciziile în cauză vizează despăgubiri pentru anii 2007 și 2009 (*supra*, pct. 41). În plus, după ce a luat act de aceste decizii, Curtea reține că au fost pronunțate în cadrul unor acțiuni în contencios administrativ, nu în cadrul unor căi de atac de drept comun întemeiate pe răspunderea delictuală reglementată de Codul civil. În această privință, Curtea observă, de altfel similar celei de-a doua reclamante, că aceasta din urmă a invocat răspunderea civilă delictuală în susținerea căilor de atac introduse la nivel național, fără să fi avut câștig de cauză (*supra*, pct. 17). În ceea ce privește hotărârea Înaltei Curți de Casație și Justiție citată de statul pârât (*supra*, pct. 40), constată că datează din 2019 și că, prin urmare, a fost pronunțată după depunerea prezentelor cereri (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Brudan împotriva României*, nr. 75.717/14, pct. 89—90, 10 aprilie 2018).

53. În plus, Curtea reține că, formulând o acțiune în contencios administrativ, reclamantele au recurs la o modalitate care, la momentul introducerii sale, nu era lipsită de șanse de succes, întrucât acestea au introdus acțiunile înaintea deciziei interpretative nr. 36 din 23 noiembrie 2015 (*supra*, pct. 23—24). În plus, prima reclamantă obținuse anterior o despăgubire pentru anul 2012, în urma unei prime acțiuni de același tip (*supra*, pct. 9). În ceea ce o privește pe cea de-a doua reclamantă, aceasta a invocat, de asemenea, dispozițiile de drept civil în scopul angajării răspunderii statului pentru neadoptarea și nepublicarea normelor metodologice în cauză, fără a obține însă câștig de cauză, întrucât Curtea de Apel Brașov a considerat că această neîndeplinire a obligației nu era suficient de gravă și că partea interesată avea posibilitatea de a formula ulterior o nouă cerere de despăgubire, după adoptarea normelor metodologice (*supra*, pct. 17).

54. În speță, Curtea nu este convinsă că acțiunea în răspundere civilă delictuală era o cale de atac efectivă la momentul faptelor. În consecință, este necesar să se respingă excepția de neepuizare a căilor de atac interne ridicată de Guvern.

3. **Concluzie**

55. Constatând că cererile nu sunt în mod vădit nefondate, nici inadmisibile pentru vreun alt motiv prevăzut de art. 35 din Convenție, Curtea le declară admisibile.

B. Cu privire la fond1. **A. Argumentele părților**a) **Reclamantele**

56. Reclamantele consideră că situația denunțată constituie o ingerință nejustificată și disproporționată în dreptul lor la respectarea bunurilor, astfel cum este garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

57. Acestea nu contestă legalitatea clasificării terenurilor lor forestiere drept zone protejate Natura 2000 și recunosc necesitatea acesteia în scopul conservării și protejării zonelor reprezentative pentru toate tipurile de ecosisteme forestiere și care prezintă un interes ecologic specific. Pe de altă parte,

critică pasivitatea Guvernului în ceea ce privește despăgubirile la care aveau dreptul ca urmare a imposibilității de a exploata pădurile pe care le dețin.

58. Acestea susțin că neplata timp de mai mulți ani a despăgubirilor la care aveau dreptul în temeiul Legii nr. 46/2008 și care reprezentau contravaloarea volumului de lemn pe care nu l-au putut recolta ca urmare a cerințelor de protecție necesare pentru gestionarea durabilă a pădurilor care fac parte din siturile Natura 2000 le-a impus limitări excesive în ceea ce privește dreptul de a beneficia și de a dispune liber de bunurile lor. Consideră că dreptul lor de proprietate a fost golit de substanța sa.

59. Aducă că, în urma deciziei Comisiei Europene (*supra*, pct. 27) de a valida modalitățile de calcul al despăgubirilor pe care ar fi trebuit să le primească, au trecut cel puțin nouă ani fără ca Guvernul să fi plătit efectiv sumele datorate și consideră că o astfel de perioadă atât de lungă nu poate fi considerată o simplă restrângere temporară a dreptului lor la respectarea bunurilor.

60. Prima reclamantă susține că Guvernul nu se poate prevala de propria turpitudine, precum și că pasivitatea statului, care a fost recunoscută, dar nu și sancționată de Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia interpretativă din 23 noiembrie 2015 (*supra*, pct. 24), de a lua o decizie privind normele metodologice care reglementează procedura de despăgubire nu poate fi imputată persoanei îndreptățite la despăgubiri. Susține că incertitudinea prelungită cu privire la data publicării proiectului de hotărâre de Guvern cu privire la normele metodologice, proiect care, potrivit acestuia din urmă, fusese deja redactat, era de natură să aducă atingere exercitării de către reclamantă a dreptului său de proprietate, chiar dacă Guvernul nu a contestat faptul că terenurile în litigiu erau situate într-o zonă protejată și că, prin urmare, exploatarea acestora era interzisă. În sfârșit, afirmă că și-a îndeplinit într-adevăr obligația de a asigura întreținerea și protecția pădurii în cauză și că a avansat în acest scop fondurile necesare, care au reprezentat o sumă mare pe care s-a străduit să o acopere (și anume 103.864 RON¹ pentru anul 2013).

61. Cea de-a doua reclamantă consideră că inerția Guvernului este cu atât mai inexplicabilă cu cât a adoptat norme metodologice de acordare a despăgubirilor pentru perioada 2017—2020 (*supra*, pct. 25), chiar dacă perioada în litigiu, pentru care nu și-a îndeplinit obligația de a adopta astfel de norme, era anterioară.

b) **Guvernul**

62. Potrivit Guvernului, măsurile în cauză sunt similare cu o „reglementare a folosinței” bunurilor, decisă în interesul general al protecției mediului, care ocupă un loc proeminent, și, prin urmare, trebuie să li se acorde autorităților naționale o marjă amplă de apreciere atât în ceea ce privește alegerea modalităților de punere în aplicare a măsurilor considerate necesare, cât și pentru a evalua caracterul justificat al consecințelor acestora.

63. Guvernul susține că legea prevedea despăgubirea, sub forma unui ajutor de stat, pentru restrângerea dreptului de proprietate al reclamantelor și susține că neplata despăgubirii denunțată de părțile interesate este doar temporară. În această privință, susține că acordarea despăgubirii în cauză a fost supusă la două condiții cumulative, și anume, pe de o parte, o decizie favorabilă a Comisiei Europene de autorizare a ajutoarelor de stat și, pe de altă parte, adoptarea hotărârii de Guvern de aprobare a normelor metodologice necesare și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României. Aducă că, astfel cum au arătat instanțele care au pronunțat hotărârile naționale definitive în prezenta cauză, a doua condiție nu era îndeplinită în speță.

¹ Aproximativ 21.000 EUR.

64. Guvernul face trimitere la OG nr. 14/2010 care stabilește, în conformitate cu Orientările comunitare privind ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier pentru perioada 2007—2013, cadrul juridic al condițiilor generale de acordare a ajutoarelor de stat în sectorul agricol român și indică faptul că, în temeiul acestui act legislativ, Guvernul este competent să acorde astfel de ajutoare de stat, inclusiv plățile Natura 2000. Explică faptul că, în ceea ce privește despăgubirile care corespund foloaselor nerealizate și costurilor rezultate din clasificarea terenurilor ca situri Natura 2000, proiectul de hotărâre de Guvern privind normele metodologice pentru acordarea, utilizarea și controlul ajutoarelor de stat a fost elaborat pe baza dispozițiilor normative sus-menționate și că a fost notificat ulterior Comisiei Europene de către Reprezentanța Permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană. Adaugă că, prin Decizia C(2012)5.166 final din 19 iulie 2012, Comisia Europeană a emis un aviz favorabil cu privire la schema ajutoarelor de stat prevăzută în acest proiect de decizie, considerând că ajutorul preconizat era compatibil cu piața internă.

65. Guvernul confirmă, de asemenea, că, având în vedere pct. 11 din această decizie, acordarea ajutoarelor de stat pentru anul 2013 a primit aprobarea Comisiei Europene.

66. Susține însă că aceste norme metodologice, care, în circumstanțele cauzei, trebuiau să fie adoptate, joacă un rol decisiv în individualizarea dreptului la despăgubiri pentru fiecare beneficiar, întrucât au ca obiect reglementarea atât a metodei de calcul, cât și a criteriilor de eligibilitate. Susține că, în speță, a fost elaborat proiectul de hotărâre de Guvern privind normele metodologice relevante pentru prezenta cauză și că au fost inițiate procedurile naționale de aprobare care îl priveau.

67. În ceea ce privește rezultatul procedurii judiciare inițiate de reclamante, Guvernul observă că, „având în vedere divergența de poziție a instanțelor naționale cu privire la aspectul dacă plata acestor despăgubiri era sau nu era condiționată de adoptarea normelor metodologice”, instanțele care au pronunțat hotărârile definitive în prezenta cauză și-au aliniat jurisprudența cu Decizia nr. 36 din 23 noiembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție (*supra*, pct. 24).

68. În sfârșit, Guvernul invită Curtea să recunoască importanța obiectivelor urmărite în speță, precum și importanța, pentru societate în ansamblul său, a respectării obligațiilor de protecție care decurg din legislația Uniunii Europene în domeniul mediului și din normele legislative interne. În această privință, consideră că a fost asigurat un just echilibru între cerințele interesului general al comunității și imperativul protecției drepturilor reclamantelor.

2. Motivarea Curții

69. Curtea reamintește că art. 1 din Protocolul nr. 1 impune ca ingerința autorității publice în exercitarea dreptului la respectarea bunurilor să fie legală: a doua teză a primului paragraf al acestui articol nu permite privirea de proprietate decât „în condițiile prevăzute de lege”; paragraful al doilea acordă statelor dreptul de a reglementa folosința bunurilor prin punerea în aplicare a unor „legi”. Rezultă că necesitatea de a examina dacă a fost asigurat un just echilibru între cerințele interesului general al comunității și imperativul protejării drepturilor fundamentale ale persoanei nu poate fi resimțită decât atunci când s-a constatat că ingerința în cauză respecta principiul legalității și nu era arbitrară [(*latridis împotriva Greciei* (MC), nr. 31.107/96, pct. 58, CEDO 1999-II, și *Spasov împotriva României*, nr. 27.122/14, pct. 115, 6 decembrie 2022)].

70. Curtea a constatat că reclamantele nu se plâng de o acțiune a statului, ci de inacțiunea acestuia, în special neadoptarea normelor metodologice pentru acordarea despăgubirilor la care au dreptul (*supra*, pct. 36). În circumstanțele cauzei, consideră că este necesar să examineze cauza în lumina normei generale cuprinse în prima teză a primului paragraf, care prevede dreptul la respectarea

bunurilor. În această privință, Curtea reafirmă principiul potrivit căruia exercitarea reală și efectivă a dreptului garantat de această dispoziție nu poate depinde numai de obligația statului de a se abține de la orice ingerință, ci și că poate impune, de asemenea, măsuri de protecție pozitive, în special atunci când există o legătură directă între măsurile pe care un reclamant le-ar putea aștepta în mod legitim din partea autorităților și dreptul de a se bucura de bunurile sale [*Öneriyıldız împotriva Turciei* (MC), nr. 48.939/99, pct. 134, CEDO 2004-XII].

71. În speță, nu există nicio îndoială cu privire la existența unei legături de cauzalitate între întârzierea legiferării imputabile statului și lipsa despăgubirilor acordate reclamantelor pentru imposibilitatea exploatării pădurilor lor clasificate drept zone protejate Natura 2000. Părțile nu și-au exprimat o opinie clară cu privire la faptul dacă prejudiciul rezultat este analizat ca o „ingerință” sau o încălcare a unei obligații pozitive care rezultă din incapacitatea autorităților statului de a face tot ce le stă în putință pentru a proteja interesele patrimoniale ale reclamantelor (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Öneriyıldız*, citată anterior, pct. 135).

72. Astfel cum a indicat deja Curtea, limita dintre obligațiile pozitive și cele negative ale statului în temeiul art. 1 din Protocolul nr. 1 nu se pretează unei definiții precise. Principiile aplicabile sunt totuși comparabile în ambele cazuri. Cu alte cuvinte, indiferent dacă se analizează cauza din punctul de vedere al unei obligații pozitive a statului sau al unei ingerințe din partea autorităților publice care solicită o justificare, criteriile care trebuie aplicate nu diferă pe fond [*Broniowski împotriva Poloniei* (MC), nr. 31.443/96, pct. 144, CEDO 2004-V, și trimiterile citate, *Ališić și alții împotriva Bosniei și Herțegovinei, Croației, Serbiei, Sloveniei și Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei* (MC), nr. 60.642/08, pct. 101, CEDO 2014, și *Zelenciuk și Țițura împotriva Ucrainei*, nr. 846/16 și 1075/16, pct. 104, 22 mai 2018].

73. În speță, neadoptarea și nepublicarea de către Guvern a normelor metodologice necesare pentru acordarea despăgubirilor la care au dreptul reclamantele, despăgubiri recunoscute de Guvern (*supra*, pct. 66), pot fi considerate un obstacol în calea exercitării efective a dreptului protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 sau o neaplicare a acestui drept. Prin urmare, Curtea va stabili dacă comportamentul statului pârât — caracterizat drept ingerință sau inacțiune — este justificat în raport cu principiile legalității, legitimității scopului urmărit și, dacă este necesar, celui al proporționalității (*Broniowski*, citată anterior, pct. 146, și *Ališić și alții*, citată anterior, pct. 102).

74. Curtea observă, în primul rând, că Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic și Ordonanța Guvernului nr. 14 din 29 ianuarie 2010 privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, încă în vigoare până în prezent, impun acordarea de „ajutoare de stat permise” în domeniul plăților legate de clasificarea siturilor Natura 2000 (*supra*, pct. 18 și 21).

75. După cum rezultă din observațiile Guvernului (*supra*, pct. 65) și din Decizia Comisiei Europene C(2012)5.166 final/19.07.2012 (*supra*, pct. 27), un proiect de hotărâre de Guvern de stabilire a normelor metodologice pentru acordarea de ajutoare de stat pentru compensarea contravalorii lemnului nerecoltat de către proprietari ca urmare a cerințelor de protecție a reglementărilor administrative forestiere și a costului gestionării durabile a pădurilor a fost prezentat Comisiei Europene și validat de către aceasta. Potrivit termenilor acestui proiect, ajutoarele în cauză trebuiau să fie cuprinse între 40 EUR și 200 EUR pe hectar și trebuiau să fie plătite anual. În pofida validării sale de către Comisia Europeană, proiectul de hotărâre nu a fost publicat în Monitorul Oficial, potrivit Curții de Apel Brașov, din cauza retragerii sale de la publicare (*supra*, pct. 17).

76. Curtea constată că, până în prezent, la mai mult de zece ani de la decizia Comisiei Europene de validare a propunerilor Guvernului de calculare a acestor despăgubiri, proiectul de hotărâre care conține normele metodologice nu a fost încă

publicat și nu s-a efectuat nicio plată către prima reclamantă pentru anul 2013, nici către cea de-a doua reclamantă pentru perioada 2010—2014, în pofida faptului că asociațiile reclamante, deși legal au interdicție să își exploateze pădurile ca urmare a clasificării lor drept zonă naturală protejată, au asigurat pe cheltuiala proprie, în aceste perioade, întreținerea lor obligatorie. Deși anumite întârzieri pot fi totuși justificate în circumstanțe excepționale (*Ališić și alții*, citată anterior, pct. 124), Guvernul nu a prezentat nicio explicație în speță cu privire la omiterea publicării normelor metodologice.

77. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că inacțiunea prelungită a statului în ceea ce privește adoptarea și publicarea normelor metodologice de acordare a ajutoarelor de stat în vederea compensării costului gestionării durabile a terenurilor forestiere aparținând reclamantelor și a contravalorii lemnului necollectat pe acestea de către părțile interesate ca urmare a cerințelor de protecție prevăzute de normele administrative forestiere a împiedicat punerea în aplicare a OG nr. 14/2010 privind măsuri financiare referitoare la ajutoarele de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, și a art. 99 din Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic (a se compara cu *Volokitin și alții împotriva Rusiei*, nr. 74.087/10 și alte 13 cereri, pct. 24—27, 3 iulie 2018). Prin urmare, concluzionează că principiul legalității nu a fost respectat. În plus, Guvernul nu a susținut că omisiunea de a publica normele metodologice și neplata despăgubirilor rezultate ar fi urmărit un scop legitim, iar Curtea nu vede care ar fi putut fi un astfel de scop. Întrucât a constatat că ingerința în cauză nu era „legală” în sensul jurisprudenței sale citate *supra* la pct. 69 și că nu urmărea un scop legitim, Curtea nu trebuie să examineze dacă a fost asigurat un just echilibru între cerințele interesului general al comunității și imperatiile protejării drepturilor individuale.

78. În consecință, a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

III. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

79. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

80. Prima reclamantă solicită 282.000 euro (EUR) cu titlu de reparație pentru prejudiciul material pe care consideră că l-a suferit, pe care îl împarte după cum urmează: (i) 250.000 EUR reprezentând contravaloarea despăgubirilor datorate pentru lemnul nerecoltat în 2013 pentru pădurea situată în zona de protecție Natura 2000 din categoria T1 [1.247.469 lei românești (RON), potrivit ocolului silvic local], (ii) 11.000 EUR (58.704 RON) reprezentând contravaloarea despăgubirilor pentru lemnul nerecoltat în 2013 în pădurea situată în zona de protecție Natura 2000 din categoria T2 — sumele menționate la lit. (i) și (ii) care rezultă din calculul efectuat de autoritatea administrativă competentă (*supra*, pct. 10) și (iii) 21.000 EUR (103.864 RON) corespunzând sumei plătite de partea interesată ocolului silvic local cu titlu de servicii de securitate și protecție a pădurilor pentru anul 2013.

81. A doua reclamantă solicită 85.393 EUR (379.146,72 RON) cu titlu de reparație pentru prejudiciul material, ceea ce, potrivit acesteia, corespunde sumei care rezultă din calculul efectuat de autoritatea administrativă competentă (*supra*, pct. 14) privind despăgubirile datorate pentru lemnul nerecoltat, în perioada 2010—2014, în pădurea care îi aparține în zona de protecție Natura 2000 din categoria T1.

82. Prima reclamantă solicită, de asemenea, 2.000 EUR cu titlu de reparație pentru prejudiciul moral pe care consideră că l-a suferit ca urmare a inconvenientelor rezultate din numeroasele demersuri pe care le-a întreprins în zadar timp de ani de zile în fața autorităților.

83. Cea de-a doua reclamantă solicită, de asemenea, 10.000 EUR cu titlu de reparație pentru prejudiciul moral.

84. Guvernul se opune acordării de către Curte a unor sume de bani reclamantelor pentru prejudiciul material, susținând că, în speță, deficiențele în materie de despăgubire la care se referă cererile sunt doar temporare și că, în orice caz, acordarea despăgubirilor în cauză ar fi supusă unor condiții.

85. În opinia Guvernului, este, de asemenea, clar că o asociație nu poate invoca decât în mod excepțional existența unui prejudiciu moral și că trebuie să demonstreze întotdeauna prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit. Apreciază, *in fine*, că o constatare a încălcării ar constitui în sine o reparație echitabilă suficientă pentru prejudiciul moral eventual suferit de către reclamante.

86. În ceea ce privește cererile formulate cu titlu de despăgubire materială, Curtea reține că sumele de 250.000 EUR și 11.000 EUR solicitate de prima reclamantă și suma de 85.393 EUR solicitată de cea de-a doua reclamantă nu au fost contestate după ce au fost stabilite de autoritățile administrative competente în comunicările adresate reclamantelor (*supra*, pct. 76). Aceste sume corespund cuanturilor despăgubirilor prevăzute pentru 2013, în cazul primei reclamante, și pentru perioada 2010—2014, în cazul celei de-a doua reclamante.

87. Observă că reclamantele au suferit în mod incontestabil un prejudiciu material în legătură directă cu încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 și cu consecințele acesteia asupra exercitării dreptului lor de proprietate (*Sabin Popescu împotriva României*, nr. 48.102/99, pct. 91, 2 martie 2004).

88. Curtea reamintește că o hotărâre prin care constată o încălcare impune statului pârât obligația de a pune capăt respectivei încălcări și de a înlătura consecințele acesteia astfel încât să restabilească pe cât posibil situația existentă înainte de încălcare [*Jatridis împotriva Greciei* (reparație echitabilă) (MC), nr. 31.107/96, pct. 32, CEDO 2000XI].

89. Prin urmare, având în vedere elementele de probă de care dispune, Curtea consideră că este rezonabil să i se acorde primei reclamante suma de 261.000 EUR, iar celei de-a doua reclamante suma de 85.393 EUR cu titlu de reparații pentru prejudiciul material.

În ceea ce privește suma de 21.000 EUR (103.864 RON) care corespunde sumei plătite de primul reclamant ocolului silvic local pentru serviciile de securitate și protecție a pădurilor pentru anul 2013, Curtea consideră că aceasta este acoperită de compensația datorată pentru lemnul nerecoltat în 2013 și, prin urmare, nu poate accepta această pretenție.

90. În speță, este cert că incertitudinea suferită de reclamante timp de mai mulți ani trebuie să le fi cauzat inconveniente considerabile, în special având în vedere implicarea lor în protecția mediului european prin întreținerea pădurilor în cauză pe cheltuiala proprie. Având în vedere cele de mai sus, în mod echitabil, astfel cum prevede art. 41, Curtea acordă fiecareia dintre reclamante sumele solicitate de acestea cu titlu de reparație pentru prejudiciul moral.

B. Cheltuieli de judecată

91. Prima reclamantă solicită 5.900 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată pe care afirmă că le-a efectuat în cadrul procedurii în fața instanțelor naționale, și anume valoarea taxei de timbru (29.048 RON) pe care a plătit-o la 8 octombrie 2009 în fața instanței civile sesizate cu acțiunea sa în vederea obținerii de despăgubiri. De asemenea, solicită 1.000 EUR pentru rambursarea onorariilor avocatului pe care afirmă că le-a suportat în cadrul procedurii în fața Curții.

92. Cea de-a doua reclamantă solicită 2.680 EUR (13.200 RON) pentru cheltuielile de judecată pe care afirmă că le-a efectuat în fața instanțelor interne și a Curții.

93. Guvernul contestă pretențiile reclamantelor, considerând că realitatea și necesitatea cheltuielilor de judecată pe care pretind că le-au suportat nu sunt demonstrate.

94. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul lor real și necesar, precum și caracterul rezonabil al cuantumului acestora. În speță, ținând seama de documentele aflate în posesia sa și de criteriile menționate anterior, Curtea consideră rezonabil să acorde

primei reclamante suma de 1.000 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată pentru procedura în fața Curții, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit de prima reclamantă.

95. De asemenea, Curtea consideră că este rezonabil să acorde celei de-a doua reclamante suma de 2.680 EUR pentru toate cheltuielile, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit de cea de-a doua reclamantă.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. decide să conexeze cererile și să le declare admisibile;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
3. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească primei reclamante, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:

- (i). 261.000 EUR (două sute șazeci și unu de mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul material;
- (ii). 2.000 EUR (două mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;
- (iii). 1.000 EUR (una mie euro), plus orice sumă ce poate fi datorată pentru acest cuantum de prima reclamantă cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată;

b) că statul pârât trebuie să plătească celei de-a doua reclamante, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:

- (i). 85.393 EUR (optzeci și cinci de mii trei sute nouăzeci și trei de euro), plus orice sumă care poate fi datorată cu titlu de impozit pe această sumă, pentru prejudiciul material;
- (ii). 10.000 EUR (zece mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;
- (iii). 2.680 EUR (două mii șase sute optzeci de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată pentru acest cuantum de cea de-a doua reclamantă cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată;

c) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 28 noiembrie 2023, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

PREȘEDINTE

GABRIELE KUCSKO-STADLMAYER

Grefier,

Andrea Tamietti

ANEXĂ

LISTA CERERILOR

Nr.	Nr. cerere	Denumirea cauzei	Introdusă de	Reclamantă Anul înființării Sediul social	Reprezentată de
1.	46.201/16	Obștea de Pădure Porceni Pleșa împotriva României	22.07.2016	Obștea de Pădure Porceni Pleșa 2000 Pleșa (Gorj) România Asociație de drept român	Cristina Duvlea
2.	47.379/18	Asociație de coproprietate forestieră (<i>Composesoratul</i>) Piciorul Bătrân Banciu împotriva României	24.08.2018	Composesoratul Piciorul Bătrân Banciu 2002 Recea (Brașov) Asociație de drept român	Carol Vlad Gyergyai

★

RECTIFICĂRI

La Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 743/2024 pentru modificarea anexei la Ordinul directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară nr. 570/2018 privind stabilirea structurii organizatorice și a numărului de personal al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară și al instituțiilor subordonate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 593 din 26 iunie 2024, se face următoarea rectificare:

— în anexă, cu referire la anexa la Ordinul nr. 570/2018, la „Direcția de publicitate imobiliară”, în loc de: „*Serviciul monitorizare control*” se va citi: „*Serviciul monitorizare control coordonare*”.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

